

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

Quod sola dei sapientia efficit beatos. cap. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Christianos, facti sunt Christiani, & ecclesie propugnatores, qui ecclesie hostes erant. Seruire cœperunt Christo, qui imperabant mundo. Christus igitur (vt apostolus ait) factus est nobis sapientia & iustitia & sanctificatio & redemptio, vt quemadmodum scriptum est: Qui gloriatur in domino gloriatur. Quis enim hominum comparandæ veræ beatitudinis rationem potuit per se cognoscere, si hoc solius dei erat docere. cuius solius fuit ipsam beatitudinem tribuere. Quæ dei sunt, inquit, nemo cognouit, nisi spiritus dei, nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex deo est vt sciamus quæ a deo donata sunt nobis, quæ & loquimur, non in doctis humanæ sapientiæ verbis, sed in doctrina spiritus spiritualibus spiritualia comparantes. Denique post multa de deo salutaris sapientiæ autore dicta ait, Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat vt sit sapiens. Sapientia enim huius mundi, stultitia est apud deum. Scriptum est enim, Comprehendam sapientes in astutia eorum, Et iterum, Dominus nouit cogitationes sapientum, quoniam vanæ sunt Vani quippe sunt, qui sanctæ trinitatis mysterium non admittunt, q̄ veræ beatitudinis bonum non percipiunt quia sibi magis quam deo credunt. Quamobrem nobis non humana, sed diuina doctrina instituitis, cum saluatore nostro dei filio deo gratiæ agendæ sunt, sic dicente: Confiteor tibi pater domine cæli & terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & reualastisti ea paruulis. Ita pater, quoniam sic fuit placitum ante te.

Quod sola dei sapientia efficit beatos. Ca. VI.

ET quoniam sola dei sapientia non vana, sed vera est, per quam solam patet aditus ad beatitudinem, Sapientiam, inquit iacobus apostolus, quæ desursum est. primum quidem pudica est, deinde pacifica modesta, suadibilis, bonis consulens, plena misericordia & fructibus bonis, iudicans sine simulatione. Omnes

1. Cor. 2.

1. Cor. 3.

Mat. 11.

Iaco. 5.

Itaque virtutes ista sapientia nobis diuinitus ostensa in se continet, & credentibus atque volentibus eas impartit, in quibus qui se digne exercuerint, illos ut a domino remunerentur, de terreno habitaculo ad caeleste regnum feliciter transmittit. Sapientis erit igitur, omni loco, omni tempore, omnibus in rebus diligenter dispicere quid velit dominus, & secundum eius voluntatem, quae iussa sunt facere, quae vitia declinare. Qui sic egerit, & mandatis dei satisfecerit, & ipse suae consulat saluti. Quicquid enim deo obedimus, quicquid obsequimur, quicquid seruimus, totum in nostram vertimur utilitatem: nihil ex hoc ei accedit, qui solus nulla re indiget. Recte ergo Salomon in prouerbis ait, Si sapiens fueris, tibi metipsum eris, nam illud quoque quod alios docueris quod ad virtutem hortatus fueris, quod verbo, quod re atque opere tuueris, tibi cedit ad gloriam tibi magis quam ulli alii proderit ad adipiscendam veram felicitatem quam affectas. Ac veluti illi qui terram purgant, stercorant, arant, occant, obfringunt modis omnibus excolunt, se mentemque faciunt, postea vero metunt et fructum colligunt, ita hic noster sapiens alijs benefaciendo, sibi metipsum sapiet, cum pro benefactis a domino recipere coeperit mercedem. Hic idem in omnibus prouidum ac prudentem se praestabit, nihil eum imparatum offenderit, omnibus quae accidere possunt praesidio opportuno munitus occurret. In aduersis explicabit patientiam, in prosperis humilitatem, in utrisque constantiam. Apparebitque in illo quod Salomon ait, Melior est sapientia quam arma bellica. Fortior est enim cuius animum non frangunt aduersa neque turbant iniuriae, quam quae armis hostem superat. Alibi etiam dicitur, Melior est sapientia quam vires, & vir prudens quam fortis. Nam sapientia & prudentia bona animi sunt, fortem autem & robustum esse bonum corporis est, & illa quidem hominis propria hoc autem cum bestiis commune. Sapiens tranquille degit, quia perturbationibus temperat sensuum affectiones ratione frenat & saniori consilio parere compellit, Sapiens linguam quoque continet verborum fugit, ne

Proue. 9.

Eccle. 9.

Sap. 5.

Eccle. 6.

in multiloquio peccet. Pauca loquitur sed considerate. nihil leue ab ipso prolatum auditur, sed seriū semper, & graue ponderisque multi. Neque enim prius verbū emittit, quam quo casurum sit cogitet. Sapiens vt semper sapiens sit studet, vtque cum Salomone dicere possit: Sapiētia quoque perseuerauit mecum. Quæris quo pacto semper sapiens esse queat, cum nemo sit qui non peccet, cum septies in die cadat iustus? Sed quæadmodū iustus cum ceciderit, cito surgendo iusti nomen non amittit, ita sapiens dicendus est semper sapiens, qui quoties aliquid stulte peccat, sapienter quod peccatum est protinus emendat, & præteriti errati notam insequentis virtutis laude compensat. Sapientem semper beatū esse philosophi contendunt, eo quod sola virtute contentus sit, virtutem autem sibi ipsam sufficere. Patet, quia nihil extra virtutem, in quo beatitudo esse potuisset, nouerant. Ignorabant igitur bonum illud quātum aut quale esset, quod debetur virtuti, quodque nostri sapientes vitæ innocenter laudabiliterque actæ meritis cōfidunt se consecuturos, & tunc demum beatos fore cum illud adepti fuerint. Sed quam diu in expectatione eius sunt, nondum esse beatos constat, quamuis ob quandam spei certitudinem nunc quoque beati dicantur. Sapiens inquit & in tormentis beatus est. Recte id quidem, si de nostris diceretur, & non de illis qui a vera religione alieni erant. Nostris enim vere beati quos nulla compellere tormenta potuerunt, vt Christum negarent. Porro hi non sola virtute cōtenti erant, quæ prope vana esset, si nihil eam post mortem sequeretur, sed per ipsa virtutis opera deo iungi cupiebant quod quia præcipue martyrii patientia præstare poterat, cædi occidique gaudebant. Illi autem quibus æterna hominis beatitudo ignota erat, non quomodo oportuit, sed quomodo poterant beatam vitam diffinierunt, atq; ipsam quoniam longius protendere nescirent, virtute quæ in præsentia est, terminarunt. Sed quænam quæso esset ista beatitudo, quæ simul cum corpore pecudum more erat finienda? Præterea si sola virtus beata vita esset, sexcen

ties in vita beati essemus, & sexcenties infelices quandoquidem nemo tam firmæ stabilitæque virtutis est, vt non quotidie fere aliquid desipiat, oscitet, deliret, hallucinetur. Tot autem vicibus nunc accedens nunc recedens beatitudo nõne vertibilior haberetur rota figurari, & alterno dierum nocturnumque recursum mutabilior. Non est ergo virtus vita beata sed illa cœlestis æternaque felicitas, quæ debetur virtuti, si virtus ipsa cum vera religione iuncta fuerit. Beata quippe vita est quæ nunquam subducitur nunquam deficit, bonis omnibus affluit semper, malis vacat, desiderium implet; denique ad summum bonorum peruentum est cum ad illam peruenitur. Huc accedit quod Christianorum sapientia non ita rigide neque inhumane circumscripita sit, sicut fuit illa Stoicæ sectæ philosophorum, qui docebant sapientem animi passionibus prorsus carere oportere vt beatus sit. Nos enim e contrario diffinimus, non posse sapientem fieri beatum, qui adhuc in corpore viuens, futuræ beatitudinis desiderio non ducitur, qui pro eo quod aliquando peccauit, dolendo non satisfacit, qui cum benefecerit non gaudet, & deo gratias agit, cuius ope in benefaciendo est usus, qui eidem peccare nõ meretur, cui soli semper plurimum placere studet, qui denique pauperis & malo aliquo affecti hominis non misereatur. Ea sane vera est sapientia & seruorum dei propria cuius hæ sunt passionis. Illa autem Stoicorum, prorsus vana et nõ hominis sed lapidis potius, nihil sperare nihil metuere, nihil gaudere, nihil dolere. Si istud sapientia vel vita beata esset, quid in terris lapide & sensu carentibus rebus esse sapientius vel beatius existimari potuisset? Lapidea est igitur illorum & sapientia & beatitudo, non humana. Cum enim veræ beatitudinis ignari essent, beatitudinem ipsam appetitionum quietudinem esse putarunt, & hanc ad sapientem pertinere volebant. At nos veræ quoque æternæque beatitudini gaudiũ attribuiamus, & i deo lætitiã perpetuamque iucunditatem, amorem etiam & mutuam inter beatos charitatem atque perfectam. Re-

Pudiat itaq; gentiliū fatuitate, sapientiam quam nō homo, sed deus docuit, sequamur, hanc diuitijs, hanc rebus omnibus añponam⁹. Melior ē acquisitio eius (vt re-
cte Salomon ait) negotiatione auri & argenti primi & purissimi, fructus eius pretiosior est cunctis opibus, & omnia quæ desiderantur, huc non valent comparari. Sola enim diuinæ doctrinæ sapientia efficit beatos:

Quæ sapientia est vitāda Cap. VII.

1. Cor. 3.

HAnc autem verissimam sapientiam, quam deo tradente accepimus, quo attentius accuratiusq; amplectamur, quærendum restat, quænam sit illa quam cauere debemus, indigna quidem hoc nomine, cū verius stultitia sit dicenda quam sapientia. Est igitur quædam sapientia, quæ mundana siue secularis dicitur, de qua Apostolus, Sapientia (inquit) huius mūdi stultitia est apud deum. Et iteꝝ, Stultam fecit deus sapientiam huius seculi, Hic sane fuit antiquorum deos colentium error, qui olim videbatur esse sapientia, sed postquam euangelij veritas etiam ab ijs qui eam persequebantur, recepta est, apparuit colēdoꝝ deoꝝ ritū nō sapientiam fuisse, sed stultitiam. Tunc Pharaonis sapientium virgæ a virga Moysi deuoratae sunt, & omne diaboli commentum virtute crucis Christi superatum, tunc mulier sanguine fluens, quam medici secularis disciplinæ curare nequiuerant, tacta Christi fimbria recepit sanitatem, quia gentilitas desijt victimarum cruorem dæmonibus fundere, vbi in Christo deum cognouit, quem in spiritu cœpit adorare. Adhuc tamen ista infidelitatis sapientia in illis perseuerat, qui somnia sortescq; obseruant, & naturas hominum ex stellarum influxibus pendere iudicant, & incantationibus diaboli magis q̄ pijs ecclesiæ precibus delectantur. In his omnibus stultus sit oportet, qui apud deum sapiēs esse desiderat. Fuit & alia inter gentiles sapientia, veri quidem inquirendi supra quam dici queat studiosa, sed plane inanis cassiq; laboris, cum inuestigare illud nequaquam potuerit, quod nisi deo monstrante scire nemo poterat. Ista